

SADRŽAJ

UVOD	1
------------	---

IDEO MAKROEKONOMIJA

1. OSNOVNI MAKROEKONOMSKI KONCEPTI I MERE	11
1.1. Makroekonomske mere	12
1.2. Nominalni GDP, realni GDP i indeks cena	16
1.3. Šta GDP ne meri	18
1.4. Inflacija	20
1.5. Nezaposlenost	21
1.6. Kamatna stopa	22
1.7. Privredni ciklusi	23
2. KOMPONENTE AGREGATNE TRAZNJE	25
2.1. Kružni tok	25
2.2. Funkcija potrošnje	27
2.2.1. Autonomna potrošnja	28
2.2.2. Funkcija potrošnje i funkcija štednje	29
2.2.3. Funkcija potrošnje i porezi	30
2.3. Funkcija investicija	32
2.3.1. Tražnja za investicijama	34
2.4. Funkcija državnih rashoda	36
2.5. Uvoz i izvoz	36
2.6. Kriva agregatnih rashoda	37
3. OSNOVNI MODEL MAKROEKONOMSKE RAVNOTEŽE	39
3.1. Stabilnost ravnoteže	40

3.2.	Jednakost štednje i investicija	41
3.3.	Ravnoteža i rashodi države.....	42
4.	NOVAC I MONETARNI SISTEM	43
4.1.	Robni novac i moderni novac.....	44
4.2.	Novčani agregati: M1, M2, M3.....	44
4.3.	Bankarski sistem i kreiranje novca.....	45
4.3.1.	Kako poslovne banke kreiraju novac.....	46
4.3.2.	Multiplikator bankarske ekspanzije.....	47
4.4.	Uloga centralne banke	49
4.4.1.	Kontrola ponude novca.....	49
4.5.	Tržište novca	51
4.5.1.	Tražnja za novcem.....	51
4.5.2.	Kriva tražnje za novcem	52
4.5.3.	Kriva ponude novca.....	53
4.6.	Ravnoteža na tržištu novca.....	55
5.	AGREGATNA TRAZŃJA, POTENCIJALNI BRUTO DOMAĆI PROIZVOD I DUGOROČNA AGREGATNA PONUDA	57
5.1.	Kamatne stope, investicije i agregatna tražnja	57
5.1.1.	Izvođenje krive agregatne tražnje.....	58
5.1.2.	Pomeranje krive agregatne tražnje.....	59
5.2.	Potencijalni bruto domaći proizvod i dugoročna agregatna ponuda.....	60
5.2.1.	Nivo cena i potencijalni GDP.....	61
5.2.2.	Nezaposlenost i potencijalni GDP	61
5.2.3.	Inflatorni i recesioni jaz.....	62
5.2.4.	Dugoročna agregatna ponuda	62
6.	MODEL AGREGATNE PONUDE I TRAZŃJE.....	65
6.1.	Kriva kratkoročne agregatne ponude.....	65
6.1.1.	Promene agregatne ponude.....	66
6.2.	Model agregatne ponude i tražnje	67
6.3.	Dugoročna ravnoteža i potencijalni GDP.....	68
6.3.1.	Filipsova kriva.....	69
7.	FISKALNA I MONETARNA POLITIKA	71
7.1.	Državni rashodi, dug i deficit	71

7.1.1.	Ciklični i strukturni deficit	72
7.1.2.	Problemi državnog duga	73
7.2.	Fiskalna politika	74
7.3.	Fiskalna politika i agregatna tražnja	75
7.4.	Monetarna politika	77
7.5.	Monetarna politika i agregatna tražnja	78
7.6.	Kejnzijanska i monetaristička intervencija	79
7.6.1.	Kvantitativna teorija novca	81
8.	SPOLJNA TRGOVINA I MODEL	
	MAKROEKONOMSKE RAVNOTEŽE	83
8.1.	Neto izvoz i platni bilans	83
8.1.1.	Faktori uvoza i izvoza	84
8.1.2.	Sistemi deviznog kursa	84
8.1.3.	Ravnoteža na deviznom tržištu	85
8.1.4.	Faktori koji utiču na određivanje deviznog kursa	86
8.2.	Neto izvoz i funkcija rashoda	87
8.2.1.	Uključivanje spoljne trgovine u makro model	88
8.2.2.	Neto izvoz i funkcija rashoda	88
8.2.3.	Ravnoteža sa spoljnom trgovinom	89

II DEO MIKROEKONOMIJA

9.	TEORIJA PROIZVODNJE	93
9.1.	Proizvodne funkcije	93
9.1.1.	Kratak i dugi rok	94
9.1.2.	Fiksne i varijabilne proporcije	94
9.2.	Proizvodnja sa jednim varijabilnim faktorom	95
9.2.1.	Ukupni, prosečni i granični proizvodi – grafički pristup	98
9.2.2.	Zakon opadajućih graničnih fizičkih prinosa	101
9.3.	Tri faze proizvodnje	102
9.4.	Proizvodnja sa dva varijabilna faktora – izokvante	104
9.5.	Optimalna kombinacija proizvodnih faktora	109
9.5.1.	Cene proizvodnih faktora i izotroškovne linije	109
9.5.2.	Proizvodnja datog obima proizvodnje sa minimalnim troškovima	111
9.5.3.	Proizvodnja maksimalnog outputa sa datim troškovima	114
9.5.4.	Putanja ekspanzije	115

9.6.	Optimalna kombinacija proizvodnih faktora u proizvodnji dva dobra.....	116
9.7.	Efekat supstitucije i tehnološke promene.....	118
9.7.1.	Promena cena proizvodnih faktora.....	118
9.7.2.	Tehnološke promene.....	119
10.	TEORIJA TROŠKOVA.....	121
10.1.	Oportunitetni troškovi.....	121
10.2.	Funkcije troškova.....	122
10.2.1.	Fiksni troškovi.....	123
10.2.2.	Varijabilni troškovi.....	124
10.2.3.	Ukupni troškovi.....	124
10.2.4.	Granični troškovi.....	125
10.3.	Funkcije troškova preduzeća u kratkom roku – grafičko predstavljanje.....	126
10.3.1.	Ukupni troškovi.....	126
10.3.2.	Prosečni troškovi.....	127
10.3.3.	Granični troškovi.....	128
10.3.4.	Odnosi između funkcija troškova.....	129
10.4.	Troškovi u dugom roku.....	130
10.4.1.	Dugoročni ukupni troškovi.....	130
10.4.2.	Dugoročni prosečni ukupni troškovi.....	131
10.4.3.	Dugoročni granični troškovi.....	133
10.4.4.	Efekti zakona o prinosima.....	134
10.5.	Ekonomija i diseconomija obima.....	135
10.6.	Izvođenje krive ponude pojedinačnog preduzeća.....	137
10.6.1.	Faktori ponude.....	140
10.6.2.	Elastičnost ponude.....	141
10.6.3.	Savršeno elastična i savršeno neelastična ponuda.....	142
11.	TEORIJA PONAŠANJA POTROŠAČA.....	145
11.1.	Model izbora potrošača.....	145
11.1.1.	Koncept korisnosti.....	146
11.1.2.	Ukupna i granična korisnost.....	146
11.1.3.	Zakon opadajuće granične korisnosti.....	147
11.1.4.	Optimalni izbor potrošača i granična korisnost.....	147
11.2.	Krive indiferentnosti.....	148
11.3.	Granična stopa supstitucije u potrošnji.....	150
11.3.1.	Supstitucija u potrošnji.....	151
11.3.2.	Opadajuća GSSP.....	152
11.4.	Budžetska linija.....	153

11.5.	Potrošačeva ravnoteža	156
11.6.	Ekonomija razmene	160
11.7.	Promene dohotka i potrošnja	162
11.7.1.	Krive odnosa dohotka i potrošnje	162
11.7.2.	Engelove krive	164
11.7.3.	Normalna i inferiorna dobra	164
11.7.4.	Oblici Engelovih krivih	165
11.8.	Kriva tražnje	166
11.9.	Funkcije ukupnog, prosečnog i graničnog prihoda	169
11.10.	Efekat supstitucije i efekat dohotka	170
11.10.1.	Efekat supstitucije	171
11.10.2.	Efekat dohotka	172
11.11.	Potrošački višak	173
12.	ELASTIČNOST TRAZNJE	175
12.1.	Procentualne promene	176
12.2.	Cenovna elastičnost tražnje	176
12.3.	Lučna elastičnost tražnje	177
12.4.	Elastičnost tražnje i ukupan prihod	180
12.5.	Vrednost koeficijenta elastičnosti i oblik krive tražnje	183
12.6.	Unakrsna elastičnost	185
12.7.	Dohodovna elastičnost tražnje	186
12.8.	Parcijalna elastičnost tražnje	186
13.	MODEL SAVRŠENE KONKURENCIJE	189
13.1.	Politika cena u različitim strukturama tržišta	189
13.2.	Osnovne postavke modela savršene konkurencije	191
13.2.1.	Preduzeće u uslovima savršene konkurencije	192
13.2.2.	Kriva tražnje preduzeća u savršenoj konkurenciji	192
13.2.3.	Tražnja, prosečan prihod i granični prihod	194
13.3.	Maksimiziranje profita u uslovima savršene konkurencije	196
13.4.	Ponuda preduzeća u uslovima savršene konkurencije	199
13.4.1.	Ponuda u kratkom i dugom roku	200
13.4.2.	Ponuda grane	201
13.5.	Kompletan model savršene konkurencije	202
13.5.1.	Profit i dugoročna ravnoteža	203
13.5.2.	Gubitak i dugoročna ravnoteža	204
13.5.3.	Tehnološka efikasnost	206
13.5.4.	Alokativna efikasnost	206

14. MODEL MONOPOLA	209
14.1. Kriva tražnje monopola	210
14.2. Maksimiziranje profita u uslovima monopola.....	213
14.3. Monopolska diskriminacija cena	216
14.4. Prirodni monopol.....	218
15. NESAVRŠENA KONKURENCIJA: MONOPOLISTIČKA KONKURENCIJA I OLIGOPOL	221
15.1. Monopolistička konkurencija	221
15.1.1. Monopolistička konkurencija – maksimiziranje profita u kratkom roku	222
15.1.2. Monopolistička konkurencija – maksimiziranje profita u dugom roku.....	224
15.2. Oligopol.....	226
15.2.1. Ispupčena kriva tražnje oligopoliste	228
15.2.2. Liderstvo cena i implicitni dogovor.....	231
15.2.3. Teorija igara	232
16. ORGANIZACIJA, FINANSIRANJE I REGULACIJA POSLOVANJA	237
16.1. Korporacija.....	239
16.2. Regulacija poslovanja.....	241
17. JAVNA DOBRA I EKSTERNI EFEKTI.....	245
17.1. Javna dobra.....	245
17.1.1. Problem besplatnog korišćenja	246
17.1.2. Kriva tražnje za javnim dobrom	246
17.1.3. Optimalna ponuda javnih dobara.....	248
17.2. Eksterni efekti.....	249
17.2.1. Eksterni efekti i optimalni obim proizvodnje	250
17.2.2. Optimalni nivo zagađenja.....	253
17.2.3. Kontrolisanje eksternih efekata	254
17.2.4. Eksterni efekti i vlasnička prava.....	256
18. TRŽIŠTA PROIZVODNIH FAKTORA: ZEMLJE I KAPITALA .	261
18.1. Zemlja.....	261
18.1.1. Utvrđivanje visine zemljišne rente	262
18.1.2. Diferencijalna renta i zemljište na granici obrade	263
18.1.3. Ekonomska renta	264

18.2. Fond kapitala i investicije preduzeća	265
18.2.1. Cena kapitala i optimalna upotreba kapitala.....	265
18.2.2. Optimalne investicije i stopa prinosa.....	267
18.2.3. Diskontovanje ili utvrđivanje sadašnje vrednosti	268
18.2.4. Neto sadašnja vrednost.....	270
18.2.5. Interna stopa prinosa.....	271
19. INSTRUMENTI EKONOMSKE ANALIZE.....	273
19.1. Ekonomski zakoni i konvencije.....	274
19.2. Ukupne, prosečne i granične veličine.....	277
19.3. Granični odnosi i uslovi optimalnosti.....	279
19.4. Procentualne stope promene i mere elastičnosti.....	281
19.5. Diskontovanje i cost-benefit analiza	282
19.6. Realne versus nominalne vrednosti	285
LITERATURA.....	287
OSNOVNI POJMOVI – BASIC TERMS	289
BELEŠKA O AUTORU	297